

Europos krikščionių politinis judėjimas
ecpm.info/campaign

Politinis EU Manifestas 2024

iškelti. įgalinti. įtraukti

Europos krikščionių politinis judėjimas
www.ecpm.info

Politinė Programa

2024
2029

iškelti. įgalinti. įtraukti

Turinys

IVADAS	8
ŽMOGAUS ORUMAS	10
Biologinė etika	11
Reprodukcija ir kontracepcija	12
Surogatinė motinystė	12
Neįgalumas	13
Senėjimas ir eutanazija	13
SVEIKOS ŠEIMOS	15
Vaikų teisės	16
Švietimo laisvė	17
ŽMONĖMS IR PLANETA NAUDINGA EKONOMIKA	18
Suinteresuotųjų šalių modelis	19
Prekyba ir transportas	20
Inovacijos, moksliniai tyrimai ir plėtra	20
Finansai ir paslaugos	21
Žemės ūkis ir žuvininkystė	22

Tvarumas ir aplinkos apsauga	23
LAISVĖ, SAUGUMAS IR STABILUMAS	25
Užsienio reikalai	26
Saugumas ir migracija	26
KOVA SU ŠIUOLAIKINE VERGOVE	30
Priverstinis darbas	31
Seksualinis išnaudojimas	32
EUROPOS SĄJUNGOS REFORMA	34
ES vaidmuo	34
Piliečių atstovavimas ES	35
Naujas modelis	35
PAGARBA ES KRIKŠČIONIŠKOMS ŠAKNIMS	37
Religijos ar tikėjimo laisvė	38
Religijos laisvė visame pasaulyje	38
Religijos laisvė europoje	39

Ivadas

Per pastaruosius penkerius metus Europos Sąjunga išgyveno dinamišką ir permainingą laikotarpį, pasižymintį reikšmingais ekonominiais, socialiniais ir politiniais pokyčiais. Apmąstant šį laikotarpį tampa akivaizdu, kad Europos Sąjungai teko susidurti ir su iššūkiais, ir su galimybėmis, o jos valstybės narės įveikė įvairias krizes, įgyvendino reformas ir siekė didesnės vienybės.

2020 m. prasidėjusi COVID-19 pandemija sukėlė precedento neturintį ekonominį sukrėtimą ir išbandė Sąjungos atsparumą bei solidarumą. Valstybėms narėms susidūrus su didžiuliais sveikatos apsaugos ir ekonominiais iššūkiais, ES ėmėsi veiksmų poveikiui sušvelninti, parengė išsamų atsigavimo planą ir sustiprino bendradarbiavimo ir sanglaudos svarbą. Kai kuriais atžvilgiais galima teigti, kad pastangos suvaldyti plitimą buvo perdėtos, todėl žmonės liko nusivylę ir izoliuoti. Mes visi vis dar mokomės iš pandemijos pamokų ir aiškinamės, kas įvyko, kad būtume geriau pasirengę įveikti kitą krizę.

Rusijos Federacijos neišprovokuota invazija į Ukrainą dar labiau padidino Europai kylančią įtampą, nes sukėlė didelį žmonių persikėlimą Europoje ir kėlė grėsmę regiono saugumui. Europos Sąjungos įvestos sankcijos, nors ir būtinos, galiausiai sukėlė energetikos krizę ir didelę infliaciją.

Šie pokyčiai dar labiau sustiprino jau esamas Europos visuomenių problemas. Tarp Šiaurės (Vakarų) ir Pietų (Rytų) Europos valstybių narių išlieka didžiuliai užimtumo, gerovės ir bendrojo vidaus produkto

skirtumai. Virš Europos ekonomikos vis dar tvyro skolų kalnai, o mūsų turtas tebėra susijęs su nedemokratinėmis vyriausybėmis ir nuo jų priklauso. Nuolatinis ekonomikos augimo siekis dažnai įgyvendinamas mus supančios aplinkos sąskaita. Siūlome būdus, kaip Europos įmonės galėtų vystytis ir klestėti taupydamos išteklius, nes tikime, kad rūpinimasis šia planeta yra Dievo duotas įpareigojimas.

Šioje 2024–2029 m. politinėje programoje Europos krikščionių politinis judėjimas (EKPJ, angl. – European Christian Political Movement (ECPJ)) pristato savo pagrindines vertybes ir viziją, kaip įveikti dabartinius ES iššūkius, kad Europos Sąjunga taptų geresnė ir saugesnė. Per kiekvienus Europos Parlamento rinkimus EKPJ nori pabrėžti ir skatinti šioje programoje pristatytas idėjas, kurios, mūsų nuomone, yra protingi ir praktiški atsakymai į Europos iššūkius.

EKPJ pripažįsta Europos Sąjungą kaip politinę ir socialinę tikrovę ir konstruktyviai, bet kritiškai vertina dabartinę ES formą. Daugeliu atvejų reikia mažinti ES institucijų dalyvavimo lygį. Mes pasisakome už tai, kad būtų griežtai laikomasi subsidarumo

principo, ir už aiškias reformas, apibrėžiančias sritis, kuriose vis dar reikalingos ES institucijos ir reglamentai. Šiame dokumente aiškiai atskiriama nacionalinė ir Europos kompetencija. Esame į ateitį orientuota partija ir pripažįstame, kad gyvename tarpusavyje susijusiame pasaulyje, kuriame ES yra tiesiog būtina. Vertiname ES vaidmenį palaikant stabilumą ir saugumą Europoje ir gerbiame krikščioniškas šaknis, kuriomis remiantis ji buvo sukurta.

Visi EKPJ nariai sutinka su pagrindiniais šiame dokumente pateiktais klausimais. Tai yra mūsų stiprybė – esame vieningi ir galime dirbti kartu dėl pagrindinių vertybių, kurias puoselėjame, nepaisant nesutarimų mažesniais, atskirais klausimais. Su viltimi žvelgiame į ateitį ir kartu dirbame dėl Europos, kurioje kiekvienas balsas būtų iškeltas ir išgirstas, kuriai būtų suteiktos priemonės, informacija ir išteklių, kad galėtume sėkmingai bendradarbiauti su savo bendruomene ir visuomene ir kurti pasaulį, apie kurį svajojame ateinančioms kartoms. Balsuodami už EKPJ kandidatus galite pasitikėti savo balsu!

Žmogaus orumas

SANTRAUKA

- Žmogaus orumas – apibrėžiamas kaip prigimtine kiekvieno Dievo sukurto žmogaus vertybė – yra visų žmogaus teisių ir čia pateikiamų vertybių pagrindas.
- Žmogaus orumas – apibrėžiamas kaip prigimtine kiekvieno Dievo sukurto žmogaus vertybė – yra visų žmogaus teisių ir čia pateikiamų vertybių pagrindas.
- EKPJ gina teisę į gyvybę nuo pradėjimo iki natūralios mirties.
- Prisijungiame prie Žmogaus teisių ir biomedicinos konvencijoje nurodytų principų ir pripažįstame, kad bioetikos ir sveikatos priežiūros klausimus reglamentuojančių teisės aktų leidyba yra išimtinė ES valstybių narių kompetencija.
- Griežtai pasisakome prieš bet kokią surogatinę motinystę.
- Giname kūdikių, kuriems diagnozuotos genetinės ligos, teisę į gyvybę ir visiškai remiame neįgalių žmonių vertę ir orumą.
- EKPJ pasisako už orų senėjimą ir sveiką bendruomenę. Mes pasirenkame paliatyviąją slaugą kaip vienintelį orų ir humanišką gyvenimo pabaigos būdą.

Žmogaus orumas reiškia kiekvieno žmogaus prigimtine vertę ir yra visų žmogaus teisių pagrindas. Tikime, kad šis visuotinis principas remiasi žmogumi, sukurtu pagal Dievo

paveikslą ir panašumą. Krikščioniškasis Dievo supratimas yra trejybinis, taigi santykinis, o tai reiškia, kad tai atspindi žmogaus egzistencijoje. Politiniu požiūriu tai reiškia, kad žmogaus orumas susijęs ne tik su individo verte ir teisėmis, bet ir su individų tarpusavio santykiais. Žmogaus orumas apima teisių ir teisingų santykių tarp žmonių ir vyriausybių, žmonių ir aplinkos kūrimą. Tikime, kad žmogaus orumas pirmiausia yra atsakomybė: mylėti Dievą ir mylėti savo artimuosius, saugoti žmones, ypač silpnuosius ir pažeidžiamus.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija:

1 straipsnis: Žmogaus orumas neliečiamas. Jis turi būti gerbiamas ir saugomas.

2 straipsnis: Kiekvienas žmogus turi teisę į gyvybę.

BIOLOGINĖ ETIKA

Nors apskritai tai yra valstybių narių kompetencija, dėl naujų technologijų plėtros ir didesnės integracijos atsirado galimybių Europos Sąjungos institucijoms kištis į biomedicinos klausimus, todėl EKPJ užėmė poziciją šiais klausimais.

Pirmasis ir vienintelis teisiškai privalomas tarptautinis dokumentas, skirtas apsaugoti žmogaus orumą nuo piktnaudžiavimo biomedicina, yra 1997 m. Žmogaus teisių ir biomedicinos konvencija (**Oviedo konvencija**)¹. Joje teigiama, kad žmogaus interesai turi būti svarbesni už mokslo ar visuomenės interesus. Konvencija draudžia kurti žmogaus embrionus mokslinių tyrimų tikslais ir reikalauja tinkamos embrionų apsaugos tose šalyse, kuriose leidžiami tyrimai *in vitro*. Konvencija draudžia žmogaus klonavimą, prekybą organais

ir audiniais ir apskritai žmogaus kūno ir jo dalių komercializavimą. Joje leidžiama klonuoti ląsteles ir audinius būdais, kurie visame pasaulyje laikomi etiškai priimtinais, tačiau teigiama, kad į embrioninių kamieninių ląstelių klonavimą reikėtų žiūrėti su didelėmis išlygomis ir palikti tai spręsti atskiroms prie Konvencijos prisijungusioms valstybėms. Viename iš protokolų ji apibrėžia ir užtikrina pagrindines teises biomedicininio tyrimų srityje, daug dėmesio skirdama sutikimui, saugumui ir pareigai rūpintis, konfidencialumui ir etikos komiteto atliekamam pasiūlymo atlikti tyrimą nagrinėjimui. Šios taisyklės grindžiamos asmens, kaip tikslo savaime, principu ir žmogaus rūšies genetinės struktūros apsauga. EKPJ visiškai arba iš dalies pritaria Oviedo konvencijai ir, vadovaudamasi subsidarumo principu,

¹ <https://rm.coe.int/168007cf98> Tekstas žiūrėtas 2023 m. liepos mėn.

remia jos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu taip, kaip ES valstybės narės mano esant reikalinga.

Atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, įgaliojimus skiepyti ir kai kurių paskiepytų asmenų patirtas žalas, yra ypač svarbus Konvencijos 24 straipsnis: *“Asmuo, patyręs nepagrįstą žalą dėl intervencijos, turi teisę į teisingą kompensaciją įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka.”* EKPJ reikalauja atlyginti visas su skiepais susijusias žalas ir patraukti atsakomybėn atsakingas šalis. Konvencijoje ir prie jos pridėtuose protokoluose kelis kartus pakartojama, kad atsisakymas duoti sutikimą medicininiams tyrimams ar medicininei procedūrai *“negali lemti jokio asmens diskriminavimo, ypač dėl teisės į medicininę priežiūrą”*. EKPJ smerkia diskriminaciją, su kuria susidūrė žmonės, dėl įvairių priežasčių atsisakę skiepų.

REPRODUKCIJA IR KONTRACEPCIJA

EKPJ tvirtai remia valstybių narių teisę nustatyti savo politiką reprodukcijos srityje ir ragina jas bei ES institucijas skatinti ir saugoti gyvybę nuo pradėjimo iki natūralios mirties.

Pagal Reglamento EC 726/2004 13 straipsnio 1 dalį², įsteigiantį Europos vaistų agentūrą, ir Reglamento (EB) Nr. Direktyvos 2001/83/EC³ dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmoniems skirtus vaistus, 4 straipsnio 4 dalies, valstybės narės gali laisvai uždrausti

ar apriboti kontraceptikų ar abortą sukeliančių preparatų pardavimą, tiekimą ar naudojimą.

Tuo pačiu metu remiame savo narių iniciatyvas nacionaliniu lygmeniu remti moteris ir šeimas, patekusias į krizę, reikalauti didesnės valstybės pagalbos nėščiosioms ir šviesti gyventojus, ypač jaunimą, apie gyvybės brangumą ir kitus jų galimus pasirinkimus (pvz., įvaikinimą).

SUROGATINĖ MOTINYSTĖ

EKPJ nariai griežtai pasisako prieš bet kokią surogatinę motinystę. Tai prieštarauja žmogaus orumui ir paverčia žmones prekėmis. Surogatinės motinystės procesas dažniausiai susijęs su sutartimi, pagal kurią nėštumo laikotarpiu užsakovei moteriai, vyrui ar porai nuosavybės teise priklauso kitos moters (surogatinės motinos) įsčios. Jie gali diktuoti ir spręsti, kas nutiks kūdikiui, jei paaiškės, kad jis turi defektų ar ligų; jie gali priversti surogatinę motiną atlikti abortą, net jei ji su tuo nesutinka, nes jie yra nėštumo “savininkai”. Tokia svetimo kūno nuosavybės teisė gali būti laikoma Ženevos konvencijos 1 straipsnio pažeidimu: *“Vergovė – tai asmens, kuriam taikoma bet kuri arba visos nuosavybės teisei būdingos galios, statusas arba būklė”*.⁴ Teisė į nuosavybę apima teisę ja naudotis, mėgautis ir disponuoti; visi trys šie principai aptinkami surogatinės motinystės sutartyse, pagal kurias užsakovas tampa surogatinės motinos įsčių ir nėštumo savininku (-e).

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02004R0726-20220128#toCld20>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0083&qid=1690457282467>

⁴ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/slavery-convention>

Taip pat pažeidžiamas vaiko žmogiškasis orumas, nes dabar jis laikomas sutarties, sandorio objektu ar produktu. Priklausomai nuo surogatinės motinystės sutarties, gali kilti pavojus ir vaiko teisei žinoti savo biologinius tėvus ir būti jų auklėjamam (Tarptautinės vaiko teisių konvencijos 7 straipsnis⁵). Surogatinės motinystės atvejais į vaiko tėvų teises gali pretenduoti iki šešių suaugusiųjų. Tai gali sukelti daug teisinių komplikacijų, ypač kai byla turi tarptautinį (tarpvalstybinį) aspektą.

Pasisakome prieš Europos Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos reglamento (2022 m.) dėl Europos tėvystės sertifikato sukūrimo⁶, kuriuo pažeidžiamas valstybių narių suverenitetas, subsidarumo principas ir įteisinama surogatinė motinystė visose valstybėse, pažeidžiamas moterų ir vaikų žmogiškasis orumas, paverčiant juos komerciniais produktais.

NEJGALUMAS

EKPJ yra tvirtai įsipareigojusi ginti ir skatinti neįgaliųjų teises ir poreikius. Nepriklausomai nuo fizinių ar kognityvinių apribojimų, kiekvieno žmogaus gyvenimas yra neišmatuojama vertybė. Esame pasiryžę šalinti kliūtis ir diskriminaciją, kad neįgalieji galėtų gyventi visavertį ir orų gyvenimą. Tai apima ir pasisakymą už įtraukias švietimo sistemas, įsidarbinimo galimybes ir lengvą prieigą prie viešųjų įstaigų. Remiame visapusišką JT neįgaliųjų teisių

konvencijos įgyvendinimą⁷ ir raginame ES bei valstybes nares tai daryti teikiant reikiamą finansinę ir teisinę paramą.

SENĖJIMAS IR EUTANAZIJA

Dėl geresnės sveikatos priežiūros Europos žmonės gyvena ilgiau, tačiau senstant jiems taip pat kyla didesnė skurdo, vieatvės ir depresijos rizika. EKPJ pasisako už orų senėjimą. Su pagyvenusiais žmonėmis turėtų būti elgiamasi pagarbiai ir su dėkingumu už visą darbą, kurį jie atliko per savo gyvenimą; jie taip pat turėtų gauti jiems priklausančią pensiją, pakoreguotą atsižvelgiant į pragyvenimo išlaidas. Siūlome, kad namų šeimininkės gautų pensijų išmokas, atitinkančias minimalaus darbo užmokesčio dydį. Remiame pastangas ir iniciatyvas, kuriomis siekiama sumažinti pagyvenusių žmonių vieatvę ir depresiją, gerinti psichinę sveikatą, skatinti savarankišką gyvenimo būdą ir bendruomeniškumą. EKPJ pasisako už kartų solidarumą, kai žmonės gali rūpintis vieni kitais. Manome, kad pirmenybė turėtų būti teikiama neformaliai ir individualiai priežiūrai. Tie, kurie rūpinasi savo kaimynais ar šeimos nariais, turėtų gauti finansinę paramą už savo darbą. Darbo terapija arba specialus judėjimo specialistų koučingas padeda pagyvenusiems žmonėms išlaikyti savarankišką gyvenimą.

EKPJ tvirtai pasisako už paliatyviąją priežiūrą kaip vienintelę galimybę gyvenimo pabaigos etape. Gyvybės

⁵ www.ohchr.org/sites/default/files/crc.pdf

⁶ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/civil-justice/family-law/recognition-parenthood-between-member-states_en

⁷ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>

nutraukimas, kai "neverta gyventi", mums yra nepriimtinas, nes tai prieštarauja prigimtinei asmens vertei. Turint tvirtą socialinį tinklą, individualizuotą priežiūrą, psichikos sveikatos koučerius ir kokybišką paliatyviąją pagalbą, gyvenimas gali būti orus iki pat pabaigos.

Sveikos šeimos

SANTRAUKA

- EKPJ mano, kad šeima yra nepakeičiama visuomenės ląstelė, kurią reikia gerbti ir saugoti.
- Smerkiame ir atmetame ES institucijų kišimąsi į valstybių narių šeimos politiką ir spaudimą joms.
- EKPJ nariai aktyviai remia nacionalinę politiką, kuria skatinama tėvystė ir sudaromos lanksčios vaikų auginimo sąlygos.
- EKPJ smerkia bet kokios formos smurtą šeimoje ir remia aukas, kurios kreipiasi ir praneša apie smurtą.
- Mes pripažįstame tėvų teisę spręsti dėl vaikų švietimo ir patvirtiname, kad jie turi teisę gauti informaciją ir priimti sprendimus dėl dalykų, kurių mokiniai mokosi mokykloje.

Remdamiesi savo mąstymu apie santykius ir krikščioniškąją tradiciją, šeimą laikome pirmine struktūra, esančia aukščiau už valstybę ir bet kokią kitą bendruomenę ar grupę. Sveikos šeimos lemia sveiką visuomenę, todėl vertybės, kurios yra būtinos sveikai šeimai – meilė, solidarumas, altruizmas, ištikimybė – turėtų būti skatinamos viešojoje erdvėje, ypač per švietimo politiką. Krizių metu patariame konsultuoti; tvirtai ginam vaikų teises, kai santuokos nutrūksta. EKPJ skatina šeimos, pagrįstos vieno vyro ir vienos moters santuoka, suverenumą ir pripažįsta jos prigimtines teises, kurios yra neatimamos. Todėl EKPJ skatina (nacionalinės) politikos formavimą, kuriame pagrindinis dėmesys skiriamas šeimai.

EKPJ mano, kad šeimos politika visų pirma yra nacionalinės kompetencijos klausimas. Remdamosi subsidiarumo principu, Europos institucijos neturėtų kištis į valstybių narių šeimos politiką. Tačiau yra susijusių sričių, kuriose ES turi teisėkūros įgaliojimus, pavyzdžiui, darbo teisė. EKPJ prašo, kad Europos Sąjunga šiose srityse savo įgaliojimais naudotųsi atsargiai ir visapusiškai atsižvelgtų į valstybių narių nuomonę. Reikalaujame, kad ES susilaikytų nuo bet kokių iniciatyvų šeimos politikos srityje arba nuo teisės aktų, prieštaraujančių valstybių narių nacionaliniams teisės aktams ir (arba) viršijančių juos, arba kurie skatina alternatyvias šeimos formas, siūlymo.

Nacionaliniu lygmeniu EKPJ nariai remia politiką, kuria skatinama tėvystė ir sudaromos palankios sąlygos auginti vaikus. Esame susirūpinę dėl Europos demografinės žiemos ir nerimaujame dėl jos ekonominių pasekmių. Mes pasisakome už politiką, skatinančią suderinti kvalifikaciją, dalyvavimą darbo rinkoje ir šeimyninį gyvenimą. Tėvams turėtų būti suteikta galimybė rinktis vaikų priežiūros paslaugas ir dirbti mažiau valandų, kad galėtų rūpintis savo vaikais, ypač jei tai susiję su neįgaliais vaikais. Lanksčios darbo sąlygos (darbovietės teikiamos vaikų priežiūros paslaugos, dalijimasis darbu, nuotolinis darbas, kūrybinės atostogos ir t. t.) taip pat svarbios vienišiams tėvams, kurie gauna mažesnes pajamas ir kuriems būtų sunku rūpintis vaikais, įsidarbinti ir atlikti namų ruošos darbus. EKPJ tvirtai pasisako už tėvystės atostogas ir priežiūrą.

Pripažįstame, kad pagrindinius įgūdžius turintys asmenys, kuriems reikia išlaikyti šeimą, yra ypač pažeidžiami. Prie to prisideda automatizacija, kuri jau pakeitė daugelį žemos kvalifikacijos darbo vietų. Neabejotina, kad šiai gyventojų grupei kyla ilgalaikio nedarbo didėjimo grėsmė. Remdamasis krikščioniškais principais, EKPJ tvirtai pasisako už įtraukią nacionalinę politiką, pagal kurią žmonėms būtų padedama toliau mokytis, jie būtų supažindinami su esamomis darbo galimybėmis ir prireikus perkvalifikuojami.

Esame susirūpinę dėl didėjančio smurto šeimoje. Smerkiamo bet kokią prievartą ir smurtą ir manome, kad tai ypač smerktina, kai tai vyksta tarp sutuoktinių arba šeimoje. EKPJ tvirtai remia pranešimus apie tokius atvejus valdžios institucijoms, taip pat konsultavimo, pykčio valdymo kursus, priklausomybės ir reabilitacijos programas, taip pat visą gyvenimą trunkančias globos ir atskaitomybės sistemas.

VAIKŲ TEISĖS

Vaiko teisės nustatytos ES pagrindinių teisių chartijoje (24/2 straipsnis) ir JT Vaiko teisių konvencijoje (VTK). EKPJ pritaria principui, kad imantis visų su vaikais susijusių veiksmų pirmiausia turėtų būti atsižvelgiama į vaiko interesus ir kad reikia išlaikyti pusiausvyrą su poreikiu išsaugoti šeimas.⁸ Manome, kad

vaikų teisės prasideda jau nuo pradėjimo, todėl negimusiems vaikams turėtų būti taikoma teisė į gyvybę. Mes pasisakome už paramą, mokymus ir finansinę paramą būsimoms motinoms.

Vaikai yra ypač pažeidžiami dėl skurdo, socialinės atskirties, smurto ir prievartos.

⁸ <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=25014>

Tūkstantmečio vystymosi tikslai (TVT) yra būtinas pirmas žingsnis, tačiau raginame ES valstybes nares padaryti daugiau: priimti konkrečius teisės aktus, užtikrinančius kasdienį maitinimą, nemokamą pradinį ir vidurinį išsilavinimą, išmokas vaikams ir investuoti į laisvalaikio bendruomenių centrų plėtrą.

ES pagrindinių teisių chartija

24.2 straipsnis: Visuose su vaikais susijusiuose veiksmuose, nesvarbu, ar tai darytų valdžios institucijos, ar privačios įstaigos, pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus.

JT Vaiko teisių konvencija

3.2 straipsnis: Valstybės, šios Konvencijos Šalys, įsipareigoja užtikrinti vaikui tokią apsaugą ir globą, kokios reikia jo gerovei, atsižvelgiant į jo tėvų, globėjų ar kitų teisiškai už jį atsakingų asmenų teises ir pareigas, ir tuo tikslu imasi visų reikiamų teisinių ir administracinių priemonių.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad 2022 m. buvo priimta ES Komisijos strategija "Geresnis internetas vaikams"⁹, ir toliau pasisakome už didesnę vaikų apsaugą internete, įskaitant ES direktyvos dėl kovos su elektroninėmis patyčiomis priėmimą. Esame tvirti vaikų privatumo ir nekaltumo internete gynėjai ir skatiname programas, kuriomis vykdoma vaikų ir jaunimo priklausomybių prevencija ir kova su jomis.

ŠVIETIMO LAISVĖ

Patvirtiname, kad švietimas yra valstybių narių, o ne Europos Sąjungos kompetencija. Mes smerkiame didėjančią politinio ir ideologinio kišimosi į mokyklų mokymo programas, dėstomus dalykus ir metodus tendenciją. EKPJ mano, kad tėvai turėtų turėti laisvę pasirinkti, kaip jie nori auklėti savo vaikus ir kokias vertybes bei įsitikinimus nori jiems perduoti. Mes pasisakome už tėvų teisę būti informuotiems apie tam tikras pažiūras ar dalykus, kurių jų vaikai mokomi mokykloje, ir jiems prieštarauti.

Griežtai pasisakome prieš ankstyvą vaikų seksualizavimą per vadinamąją mokomąją ar kultūrinę medžiagą. Tai kelia didelį pavojų vaikų gerovei ir vystymuisi. EKPJ nariai nenuilstamai dirba savo šalyse, kad pasipriešintų visoms pastangoms, kuriomis siekiama seksualizuoti vaikus.

Švietimas yra labai svarbus, kad šiandieniniai vaikai rytoj taptų savarankiškais, protingais ir gerai prisitaikiusiais suaugusiais, kad būtų puoselėjami ir ugdomi jų gabumai ir gebėjimai. Apskritai manome, kad vaikams naudinga eiti į mokyklą ir ten bendrauti su kitais vaikais; taip ugdomi ir jų socialiniai įgūdžiai. Tačiau tam tikrais atvejais mokymas namuose gali būti tinkama alternatyva. Ypač didelį nerimą mums kelia kaimo mokyklų apleistumas ir protų nutekėjimas į miestus. Raginame šalių vyriausybes daugiau investuoti į vietos mokyklas ir mažinti atstumą tarp švietimo įstaigos ir bendruomenės.

⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-better-internet-kids>

Žmonėms ir planetai naudinga ekonomika

SANTRAUKA

- EKPJ pasisako už požiūrį į ekonomiką kaip požiūrį į santykius, kai sveiki žmonių santykiai, o ne pelno didinimas yra galutinis sistemų ir struktūrų tikslas. Šiuo tikslu remiame mažąsias ir vidutines įmones, šeimos verslą ir suinteresuotųjų šalių verslo modelius.
- Kritiškai vertiname tarptautinius susitarimus, kurie bendruomenėms ir net šalims suteikia mažiau teisių. Mes taip pat smerkiame galios koncentraciją, kurią vykdo susijungusios didžiosios bendrovės, ir monopolizavimą. Reikia atmesti bet kokią politiką, dėl kurios pasaulio Pietūs netenka lygybės ir teisingumo ir kuri įtvirtina kolonijinį gavybos modelį.
- EKPJ remia inovacijas, jei jos nepažeidžia žmogaus orumo ir žmogaus teisių, nepažeidžia privatumo teisių ir nedaro žalos aplinkai. Siūlome mišrią privačiojo ir viešojo sektorių tyrimų ir plėtros aplinką, kuria siekiama, kad Europa taptų savarankiška, konkurencinga ir tvari.
- Pripažįstame ir bendros ES valiutos privalumus, ir trūkumus. Manome, kad prisijungimas prie bendros valiutos zonos turėtų būti nuopelnais, o ne politiškai ar ideologiškai nulemtas procesas, ir jis turėtų būti aiškiai pagrįstas suverenių valstybės narės sprendimu. EKPJ reikalauja, kad fiskalinėje ir sanglaudos politikoje pirmenybė būtų teikiama mažoms ir vidutinėms, regioninėms įmonėms, kaimo vietovėms ir bendruomenėms. Mes prieštaraujame tendencijai, kuria siekiama sukurti visuomenę be grynųjų pinigų.

- Skirstant Bendrosios žemės ūkio politikos lėšas turi būti visapusiškai laikomasi subsidiarumo principo. Nors ES yra bendrai atsakinga už maisto saugumo ir kokybės užtikrinimą, dėl konkrečių priemonių turi būti sprendžiama nacionaliniu lygmeniu.
- EKPJ tiki, kad krikščionys turi Dievo duotą pareigą rūpintis kūrinija ir žemės ištekliais bei privilegiją jais naudotis. Remiame vietos ir žiedinės ekonomikos sprendimus.

Esame pirmoji Europos politinė partija, kuri priėmė požiūrį į ekonomiką kaip į santykius ir pasiūlė jį kaip Europos Sąjungos darbo politiką. Paprasčiau tariant, santykių požiūris į visuomenę teigia, kad sveiki žmonių tarpusavio santykiai turi būti pagrindinė tema ir galutinis sistemų tikslas. Kitaip tariant, žmonėms ir planetai teikiame pirmenybę prieš pelną. Ekonomikos augimas turi tarnauti žmogaus orumui plačiąja šio žodžio prasme. Mes pasisakome už tokią ekonominę politiką, kurioje būtų atsižvelgiama į jos poveikį santykiams tarp žmonių, tarp institucijų, tarp suinteresuotųjų grupių ir tarp atskirų asmenų, ir kuri būtų išbandyta, kad užtikrintų didesnę sąveiką ir tarpusavio supratimą, teisingumą visoms įtrauktoms dalims ir tikslų bei vertybių suartėjimą.

ES ir valstybių narių ekonominė politika turėtų:

ES ir valstybių narių ekonominė politika turėtų:

- būti orientuota į žmones ir šeimą, o ne į trumpalaikį pelną;
- naudotis technologijų galimybėmis gerbiant žmogaus orumą ir rūpinantis aplinka;
- praktikuoti skaidrumas;
- ugdyti ilgalaikį mąstymą;
- būti kuo labiau integracinė (atmesti interesų grupių spaudimą kitų suinteresuotųjų šalių sąskaita);
- nemažinti teisinės valstybės ir demokratijos;
- skatinti ir remti vietos verslumą bei mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ).

SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ MODELIS

Remdamiesi šiuo santykių mąstymu, skatiname mažųjų ir vidutinių įmonių (kurios sudaro du trečdalius darbo vietų privačiajame sektoriuje ES) plėtrą

ir pasisakome už investicijoms palankią aplinką novatoriškiems verslininkams. Siūlome į suinteresuotąsias šalis orientuotas verslo formas (kooperatyvus,

darbuotojams priklausančias įmones ir pan.) kaip teisingesnį ir sveikesnį ekonomikos kūrimo modelį. (Politinės ir ekonominės) galios koncentracija gali lemti korupciją, godų išteklių išgavimą ir atskaitomybės trūkumą. Kitiškai vertiname požiūrį, kad privatizavimas yra atsakymas į bet kokią viešąją paslaugą, kuri neveikia optimaliai, ir rekomenduojame laikytis individualaus požiūrio, kai laikomasi teisingumo, prieinamumo ir veiksmingumo principų.

PREKYBA IR TRANSPORTAS

EKPJ kitiškai vertina tarptautinius prekybos susitarimus, kurie atima iš žmonių (o kartais net ir iš šalių) galias vien dėl to, kad būtų naudingi tarptautinėms korporacijoms ir tarptautinių finansų pasauliui. Laisvosios prekybos ir atviros rinkos ekonomikos principai yra labai svarbūs Europos ekonomikai, tačiau, kad sistema išliktų tvari, joje turi būti stabdžių ir atsvarų. Mes pasisakome už abipusiai naudingus susitarimus, kurie visiškai atitinka reglamentavimą, kuriems taikomi tinkami mokesčiai ir kuriuose užtikrinamos darbuotojų teisės, o darbo sąlygos yra humaniškos ir atitinkančios reikalavimus. Taip pat manome, kad įmonės augimas, kurį ji patiria dėl prekybos, turėtų reikštis jos darbuotojų ir visos bendruomenės augimu, stabilumu ir gerove.

Kalbant apie infrastruktūrą ir transportą, kurie tiesiogiai veikia prekybą, būtina užtikrinti geresnį susisiekimą ir sklandų judėjimą. Raginame pašalinti kliūtis, sukurti aiškią teisinę sistemą ir užtikrinti jos vykdymą, sudaryti sąžiningas ir saugas

darbo sąlygas. Kadangi transportas yra antras pagal dydį išmetamų teršalų šaltinis Europoje, remiame pastangas jį dekarbonizuoti ir pakeisti švariomis ir tvariomis galimybėmis. Perėjimas turi būti laipsniškas, o tose vietose, kur piliečiai patirtų didelį poveikį, raginame vyriausybės subsidijuoti ir sušvelninti šį poveikį.

INOVACIJOS, MOKSLINIAI TYRIMAI IR PLĖTRA

EKPJ tiki, kad Dievas suteikė žmonėms įgaliojimus kurti ir rūpintis Jo kūrinija (Pr 2, 15), todėl turime suvokti ir dalyvauti pokalbiuose apie technologijas, dirbtinį intelektą (DI), bioetiką ir kt. Inovacijos nėra neutrali tema, bet reikalauja kruopštaus ir etiško svarstymo. Jos ypač turėtų skatinti aktyvesnę žmonių sąveiką, stiprinti santykius ir bendruomenes.

Remiame inovacijas, jei jos nepažeidžia žmogaus orumo ir žmogaus teisių, jei nepažeidžia privatumo teisių ir nedaro žalos aplinkai. Pripažįstame, kad inovacijos kartais nėra malonus procesas piliečiams ir įsitvirtinusioms įmonėms, todėl pasisakome už paramą ir perkvalifikavimą tiems, kuriems jos reikia. Remiame nuolatinės pastangas, kad mūsų žemynas taptų savarankiškas, sumažėtų tiekimo grandinės ir priklausomybė nuo tokių šalių kaip Rusija ir Kinija. Europa turi toliau stiprinti savo, kaip technologijų centro, pozicijas pasaulyje, daugiau investuodama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą. Jau kelis dešimtmečius ES valstybių narių vidutinės išlaidos moksliniams tyrimams

ir taikomajai veiklai yra mažesnės už EBPO¹⁰ vidurkį¹¹, nepaisant nuolatinių ES pastangų.

Siūlome rasti pusiausvyrą tarp vyriausybės finansuojamų tyrimų ir plėtros ir privačių pastangų. Visiškai palikti mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą rinkai yra rizikinga, nes didelės korporacijos, kurios gali sau tai leisti, yra labiausiai suinteresuotos gauti kuo didesnį pelną, o etikos klausimai yra antraeiliai. Be to, jos praris mažesnes įmones, kurios siūlo naujus išradimus, ir taip dar labiau sustiprins savo galią; todėl antimonopoliniai įstatymai yra labai svarbūs siekiant užkirsti kelią monopolijoms ir palaikyti sveiką konkurenciją. Kita vertus, valstybės finansavimas gali padėti kurti technologijas ir paslaugas, kurios tiesiogiai naudingos vartotojams, bet gali neduoti didelio pelno. Ji gali tiesiogiai steigti inovacijų inkubatorius arba finansuoti laboratorijas ir projektus per valstybinius ar privačius aukštojo mokslo institutus. Taip pat raginame vyriausybes mažinti inovacijų kliūtis, pavyzdžiui, nereikalingą biurokratiją ar pernelyg didelius mokesčius. Vyriausybės parama ir apsauga ypač turėtų būti naudinga smulkiesiems verslininkams. ES gali atlikti svarbų vaidmenį derinant valstybių narių inovacinių technologijų taisykles ir reglamentus.

Siekdami skatinti inovacijas, EKPJ nariai labai palankiai vertina, viena vertus, švietimo įvairinimą ir, kita vertus, kovą su korupcija. Aukštasis mokslas turi

būti skatinamas ir turi būti prieinamas (įperkamas) visiems, kurie nori jo siekti, o amatai ir profesinis mokymas turi būti vienodai prieinami visoje Europos Sąjungoje. EKPJ tvirtai remia kovą su korupciniu elgesiu, oligarchinėmis tendencijomis, kyšininkavimu ir nepotizmu, kurie ilgainiui kenkia konkurencingumui ir šalių ekonominei sveikatai.

FINANSAI IR PASLAUGOS

Pateikiame keletą politinių rekomendacijų:

- perorientuoti sanglaudos politiką taip, kad regionuose įsikūrusioms įmonėms ir įtraukiojo verslo modeliams būtų teikiama pirmenybė ekonomikos skatinimo programose ir konkursuose. Norime nutraukti dabartinę praktiką, kai didžiosios bendrovės ir tarptautinės įmonės automatiškai tampa didžiausiomis ES ekonominės paramos politikos (tiek BŽŪP¹², tiek sanglaudos politikos) naudos gavėjomis;
- perkelti įrodinėjimo našta ES susijungimų kontrolės srityje, kad būtų reikalaujama ne tik įrodyti, jog nėra neigiamų padarinių, bet ir įrodyti teigiamą socialinę naudą;
- stojimas į bendros valiutos erdvę turėtų būti grindžiamas nuopelnais, o ne politiniais ar ideologiniais

¹⁰ EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

¹¹ <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>

¹² BŽŪP – bendra žemės ūkio politika

sumetimais, ir turėtų būti aiškiai pagrįstas suverenių valstybių narių sprendimu. EKPJ reikalauja, kad fiskalinėje ir sanglaudos politikoje pirmenybė būtų teikiama MVĮ, regioninėms įmonėms, kaimo vietovėms ir bendruomenėms.

- naudoti žmogaus socialinės raidos indeksą kaip ES lygmens ekonominės pažangos matą, taip pat kitas su BVP nesusijusias priemones;
- integruotą atskaitomybę paversti Europos įmonių standartu ir įvesti rodiklius, kuriais tiesiogiai vertinama suinteresuotųjų šalių santykių kokybė;
- išplėsti pasiektą susitarimą dėl mokesčių vengimo, gerokai sumažinant apyvartos ribą, kad 90 proc. tarptautinių įmonių turėtų skelbti informaciją apie kiekvienoje bloko valstybėje narėje ir mokesčių rojuose sumokėtus mokesčius (griežtesnė atskaitomybė pagal šalis);
- atsisakyti grynujų pinigų panaikinimo idėjos;
- Europos politinės partijos ir fondai turi būti atleisti nuo prievolės imtis papildomo lėšų saurinkimo, kad būtų sumažinta netinkama stambaus ir tarptautinio verslo įtaka Europos politikai.

ŽEMĖS ŪKIS IR ŽUVININKYSTĖ

Kad Europos bendroji rinka tinkamai veiktų, turi būti sudarytos vienodos sąlygos ir visiems suinteresuotiesiems subjektams priimtinos taisyklės. Bendrosios nuostatos, reglamentuojančios regioninei plėtrai skirtus struktūrinius ir investicinius fondus (ESI), pateiktos Reglamente (EU) Nr. 1303/2013.¹³ Pritariame Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EU) Nr. 174 Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)¹⁴ nuostatai, kad turėtume stiprinti sanglaudą mažindami įvairių ES regionų išsivystymo lygio skirtumus ir kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti kaimo vietovėms.

Žemės ūkis yra viena didžiausių Europos Sąjungos išlaidų; 2021–2027 m. laikotarpiui bendrajam žemės ūkio politikai (BŽŪP) skirta 387 mlrd.¹⁵ EKPJ ragina vykdyti rimtą BŽŪP reformą, kurioje būtų laikomasi subsidiarumo principo. Įvairiose šalyse žemės ūkio sąlygos labai skiriasi, todėl, nors maisto saugumas ir kokybiški produktai turėtų būti ES tikslas naudojant BŽŪP lėšas, konkrečias priemones turėtų nustatyti ir įgyvendinti nacionalinės vyriausybės. Nesutinkame, kad iš Briuselio iš viršaus į apačią būtų primetama visuotinė politika, kurią kai kuriems ūkininkams sunku arba neįmanoma įgyvendinti. Manome, kad žemės ūkis, žuvininkystė ir gamtosauga gali eiti koja kojon.

¹³. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303>

¹⁴. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT>

¹⁵. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27_en

EKPJ mano, kad žuvininkystės srityje prioritetas turėtų būti žuvininkystės indėlio į apsirūpinimą maistu vertinimas. 2013 m. bendros žuvininkystės politikos (BŽP) reformos esmė – nustatyti tausios žvejybos apribojimus, siekiant atkurti žuvų išteklius, išlaikyti sveikas ekosistemas ir užtikrinti stabilią ir pelningą ES laivyno žvejybą. Tačiau ji taip pat sukėlė daug praktinių problemų šioje srityje. Neįgyvendinamas įpareigojimas iškrauti laimikį, kuriuo draudžiama išmesti nepageidaujamą priegaudą, turėtų būti panaikintas, o trys tvarumo ramsčiai (žmonės, planeta, pelnas) turėtų būti geriau subalansuoti. ES turėtų skatinti ekologiškas inovacijas, pavyzdžiui, žvejybą impulsiniais elektros prietaisais. Vienas iš didžiausių iššūkių bus išlaikyti pakankamai erdvės žuvininkystei, atsižvelgiant į didėjančius erdvinius reikalavimus dėl atsinaujinančiosios energijos jūroje ir gamtos apsaugos. Sprendimas gali būti daugkartinis šių teritorijų naudojimas. BŽP taip pat paragino laikytis labiau regioninio požiūrio, kai Briuselis nustato tik pagrindinius pagrindus, ir tam EKPJ pritaria.

TVARUMAS IR APLINKOS APSAUGA

EKPJ tiki, kad išmintingas aplinkos ir jos išteklių valdymas yra biblinis uždavinys. Dauguma mokslininkų sutinka, kad žmogaus veiksmai daro didelę įtaką mūsų planetai ir klimatui. EKPJ sutinka, kad turime didinti savo atsparumą klimato kaitai ir kad esame atsakingi už ateities kartas. Mes atmetame bet kokias prielaidas, kad šeimos vertybės

ir vaikų gimdymas kenkia aplinkai ir kad aplinkosaugos politikos našta ir išlaidos turėtų tekti tik mokesčių mokėtojams. Taip pat pasisakome už ekonominį teisingumą ir teisingą Europos ir pasaulio pietų šalių vystymąsi ir nepritariame godžiai, kolonijiniu mąstymu paremtai pietų šalių išteklių gavybai ir jų taršai.

ES institucijos, bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis, turėtų nuolat ieškoti būdų, kaip apsaugoti aplinką taip, kad nebūtų stabdomos technologinės inovacijos. EKPJ teigia, kad technologinės inovacijos gali būti naudojamos aplinkai apsaugoti, žmonių ir pramonės daromam neigiamam poveikiui kompensuoti, taip pat aprūpinti mus energija ir ištekliais, kurių mums reikia gyvenimui. Švarios energijos rinka turi atspindėti dabartines technologines galimybes ir laikytis sąžiningos rinkos konkurencijos principų. ES turėtų padėti valstybėms narėms laikytis šių standartų ir investuoti į novatorišką ekonomiką.

Patvirtiname Europos institucijų vaidmenį skatinant švarias ir tvarias pramonės šakas bei verslo praktiką, skatinant inovacijas ir užtikrinant, kad mokėtų teršėjas (tačiau šiuo principu negalima piktnaudžiauti taip, kad įmonė galėtų laisvai teršti, jei tik moka). Smerkiame amžinųjų cheminių medžiagų (PFAS) naudojimą ir raginame ES nuolatinei jų naudojimą uždrausti. Taip pat raginame ES imtis priemonių, kad būtų sumažintas žalingas (mikro)plastiko poveikis žmonėms ir aplinkai, be kita ko gerokai sumažinant jo naudojimą.

Kaip ir kitose paminėtose politikos srityse, remdamiesi savo mąstymu apie santykius, tikime, kad rūpinimasis kūriniu turi vykti visais lygmenimis. Žmonės

turi keisti savo mąstyseną ir įpročius, susijusius su maisto švaistymu, plastiko ir cheminių medžiagų naudojimu bei kelionėmis. Verslininkai ir įmonės savo modeliuose turi numatyti tvarumą. Valstybės ir vyriausybės turi šviesti gyventojus apie jų pasirinkimų poveikį, teikti paskatas ir priimti teisės aktus, kad apsaugotų savo piliečių vandenį, žemę ir orą.

Laisvė, saugumas ir stabilumas

SANTRAUKA

- EKPJ požiūris į užsienio reikalus grindžiamas žmogaus orumu: propaguojame pagrindines žmogaus teises kaip geriausią būdą kovoti su ekstremizmu ir smurtu. Užsienio politika yra valstybių narių kompetencija.
- Esame už tai, kad visas Europos karinis bendradarbiavimas būtų vykdomas NATO, kartu gerbiant kai kurių valstybių narių neutralumą. Raginame nedelsiant nutraukti Rusijos agresiją Ukrainoje ir atkurti teisingą, stabilią ir lygiavertę taiką, pirmiausia siekiant užtikrinti Ukrainos teritorinį vientisumą.
- EKPJ skatina valstybių narių solidarumą migracijos, pabėgėlių ir sienų apsaugos klausimais.
- Pritariame Rumunijos ir Bulgarijos įtraukimui į Šengeno erdvę.
- ES turi bendradarbiauti, kad padidintų savo atsparumą kibernetinėms grėsmėms ir kibernetiniam terorizmui.
- Raginame skubiai įvertinti užsienio pagalbą, kurią ES skiria trečiosioms šalims, ir pirmenybę teikti šalims ir regionams, kuriuose gerbiamos žmogaus teisės.

EKPJ pasisako už pagrindines laisves, kurių kertinis akmuo yra žmogaus orumas, ir siekia, kad jos būtų gerbiamos ir taikomos visame pasaulyje. Tikime, kad visuomenėse, kurių pagrindas yra žmogaus teisės ir laisvė, lengvai nepasiduodama piktnaudžiavimui valdžia, diktatūrai ar autoritarizmui, bet jose yra stabili ir klestinti aplinka. Geriausias būdas kovoti su terorizmu, konfliktais ir humanitarinėmis krizėmis visame pasaulyje – skatinti ir reikalauti, kad tose visuomenėse būtų priimtose ir įgyvendinamos pagrindinės žmogaus teisės.

UŽSIENIO REIKALAI

EKPJ požiūris į užsienio reikalus grindžiamas krikščionišku žmogaus orumo supratimu. Pagrindinės laisvės, tokios kaip religijos ir tikėjimo laisvė, saviraiškos laisvė ir politinės laisvės, yra šio žmogaus orumo supratimo garantija ir praktinė išraiška. Esame tvirtai įsitikinę, kad pagrindinių laisvių sklaida yra esminis saugesnio ir stabilesnio pasaulio kūrimo veiksnys. Svarbu, kad savo politikoje taikytume tuos pačius principus savo šalyje ir užsienyje.

Užsienio reikalai ir toliau priklauso valstybių narių kompetencijai. Norėtume, kad EIVT¹⁶ ir toliau atliktų tarpininko ir (arba) ambasadoriaus vaidmenį, vykdydama valstybių narių bendru sprendimu nustatytą politiką. Įgaliojimai ir iniciatyva turėtų priklausyti valstybių narių užsienio reikalų tarnyboms, o ne būti joms primetami iš Briuselio. Raginame ES valstybes nares daug aktyviau bendradarbiauti su visais Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Azijos politiniais ir visuomeniniais veikėjais, kurie remia ir įgyvendina pagrindines laisves, pavyzdžiui, religijos laisvę, moterų lygybę, saviraiškos laisvę ir demokratinį daugiatautį valdymą; jiems turėtų būti taikomos lengvatos teikiant pagalbą ir

vykdant prekybą.

EKPJ remia Izraelio teisę egzistuoti; norime, kad regione būtų pasiekta teisinga ir ilgalaikė taika, kurią politinėmis priemonėmis pasiektų vietos veikėjai.

SAUGUMAS IR MIGRACIJA

Valstybių narių bendradarbiavimas saugumo srityje turėtų būti sutelktas į keturias sritis: karinį bendradarbiavimą, sienų saugumą, kibernetinį saugumą ir kovą su terorizmu.

Karinis bendradarbiavimas

EKPJ pasisako už tai, kad visas Europos karinis bendradarbiavimas kol kas vyktų Šiaurės Atlantos sutarties organizacijoje (NATO), kartu gerbiant kai kurių ES valstybių narių neutralumą. Europa jau daugelį metų saugumo ir gynybos srityje yra priklausoma nuo JAV, tačiau atėjo laikas Europai sukurti savo gynybos mechanizmus. Vadovaujantis ES subsidarumo principu, gynybos klausimai priklauso suverenių valstybių narių kompetencijai. Bendra gynybos

¹⁶ EIVT – Europos išorės veiksmų tarnyba

rinka sumažintų mažesnių valstybių narių suverenitetą, o valstybės prarastų suverenią gynybos gamybos pajėgumų kontrolę ir pereitų į didžiųjų karinės pramonės grupių, kurių prioritetas būtų pelnas, o ne Europos tautų saugumas, rankas. Tačiau mes skatiname valstybių narių bendradarbiavimą, įrangos ir priemonių derinimą, bendrą mokymą, procedūrų ir operacijų standartizavimą (pavyzdžiui, greitojo reagavimo operatyvinės grupės sukūrimą).

“Bendra denacionalizuota kariuomenė nebeturėtų ir nebegalėtų paklusti nacionalinei valdžiai nei kaip visuma, nei atskirų ją sudarančių padalinių atžvilgiu. Ji būtų prisiekusi ištikimybę Bendrijai. Tik Bendrija turėtų jai galią. Jei kuris nors jos padalinys vykdytų nacionalinės valdžios įsakymus, jis būtų laikomas dezertyru arba maištininku. Todėl, jei tokia armija bus sukurta, vieninteliai galiojantys įsakymai turės būti duodami tik iš visų dalyvaujančių valstybių pripažintos institucijos.” – Robertas Šumanas

Dabartinis Rusijos pradėtas agresyvus karas Ukrainoje kelia grėsmę tokioms ES valstybėms narėms kaip Lenkija, Rumunija ir Baltijos šalys. Raginame Rusijos Federaciją gerbti tarptautiniu mastu pripažintas Ukrainos sienas. Kartu raginame solidarizuotis su pasienio šalimis sprendžiant pabėgėlių antplūdžio ir karo poveikio jų energetikai, ekonomikai ir prekybai problemas.

Sienų saugumas

Europos Sąjungoje nebėra jokios vidaus

sienų kontrolės (Šengeno erdvė), išskyrus Rumuniją, Bulgariją, Kiprą ir Airiją. Vidaus sienų nebuvimas taip pat sukuria tam tikrų pažeidžiamumą, o Sąjungos išorės sieną sudarančioms šalims narėms tenka didesnė atsakomybė ir našta užtikrinti Sąjungos saugumą nei vidaus šalims. EKPJ ragina didinti paramą pasienio šalims – tiek finansiškai, tiek darbuotojų skaičiumi. Dauguma EKPJ narių taip pat pritaria Rumunijos ir Bulgarijos įtraukimui į Šengeno erdvę.

2016 m. kilus pabėgėlių krizei, prasidėjo esminės diskusijos apie migraciją, ekonominį stabilumą ir ES valstybių narių solidarumą. Manome, kad užsienio reikalų ir migracijos politikoje turėtų būti atsižvelgiama į valstybės narės vidaus realijas ir iššūkius. EKPJ pasisako už ES valstybių narių solidarumą pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų atžvilgiu; palankiai vertiname 2022 m. priimtą savanoriško solidarumo mechanizmą.¹⁷ Smerkiame dažnus Turkijos bandymus šantažuoti Europos Sąjungą mainais į narystę ar tam tikras politines paslaugas ir naudoti migrantus kaip derybų žetonus. Bet kokiuose susitarimuose su trečiosiomis šalimis dėl migrantų turi būti numatytos pakankamos garantijos, kad nebus pažeidžiamos žmogaus teisės; reikia sukurti veiksmingus mechanizmus, kurie tai užtikrintų.

Kalbant apie pabėgėlius, manome, kad pabėgėlio žmogiškasis orumas turėtų būti visada saugomas. Prieglobsčio prašymo procedūra turėtų būti greita, kruopšti ir humaniška; prašytojui turi būti suteikta pastogė, maistas ir pagrindinės paslaugos. Jei prašymas bus patenkintas,

¹⁷ https://home-affairs.ec.europa.eu/news/european-solidarity-action-over-5-000-relocations-greece-2022-10-12_en

jie turi kuo greičiau integruotis į visuomenę; bažnyčios ir nevyriausybines organizacijas turėtų būti skatinamos padėti tai padaryti. Pritariame integracijos politikai, kuri gerbia pabėgėlių kultūrą ir kilmę, bet kartu ugdo ir skatina į žmogaus teises orientuotą požiūrį. Manome, kad tokia praktika kaip priverstinės ar nepilnamečių santuokos, moterų lytinių organų žalojimas, atstūmimas ir pan. yra smerktina, o šariato teisė labai nesuderinama su Europos gyvenimu ir visuomene. Prekyba žmonėmis ir (arba) kontrabanda kelia realią grėsmę nuo krizės bėgantiems ir pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusiems žmonėms; Europos Sąjungos agentūros (FRONTEX, Europolas) turi daryti viską, ką gali, kad užkirstų kelią prekybai žmonėmis ir sulaikytų tuos, kurie prekiauja žmonėmis. Nelydimi nepilnamečiai pabėgėliai pirmiausia turi būti traktuojami kaip vaikai, laikantis vaikų teises reglamentuojančių teisės aktų, ir jiems turi būti teikiama pirmenybė sprendžiant įsikūrimo ir integracijos klausimus.

Kibernetinis saugumas

Išpuoliai prieš viešąją ir privačią kibernetinę infrastruktūrą arba elektros tinklus gali turėti rimtų pasekmių, atsižvelgiant į tai, kaip integruotos mūsų sistemos. ES tinklas yra tiek stiprus, kiek stipri jo silpniausia grandis: jei įsiskverbiama į vieną iš prastai apsaugotų tinklų, tai išplinta į visus. Kibernetinę grėsmę mūsų visuomenei ir infrastruktūrai gali kelti tiek valstybiniai, tiek nevalstybiniai veikėjai, todėl sunku nuspręsti, ar tai laikyti karine, ar civiline saugumo operacija. Kibernetiniai

nusikaltimai turėtų būti įtraukti į tarptautinę teisę ir už juos turėtų būti baudžiama.

Nerimą kelia tai, kad dažnai beveik pusė ar daugiau kibernetinio saugumo srityje dirbančių darbuotojų yra išorės rangovai, o tai reiškia, kad jų iš tikrųjų nekontroliuoja ir jiems nevadovauja vyriausybės. Verta susimąstyti, ar šios išorės įmonės laikosi tų pačių vertybių ir etikos principų, į kuriuos privalo atsižvelgti kariškiai ir vyriausybės darbuotojai, ir ar jų lojalumas gali būti pasidalijęs. Galimas šio klausimo sprendimas galėtų būti panašus į tą, kurį praktikuoja Estija¹⁸. EKPJ siūlo, kad kiekviena ES valstybė narė turėtų savo kibernetinį padalinį ir kad jie visi būtų tarpusavyje susiję.

Kova su terorizmu

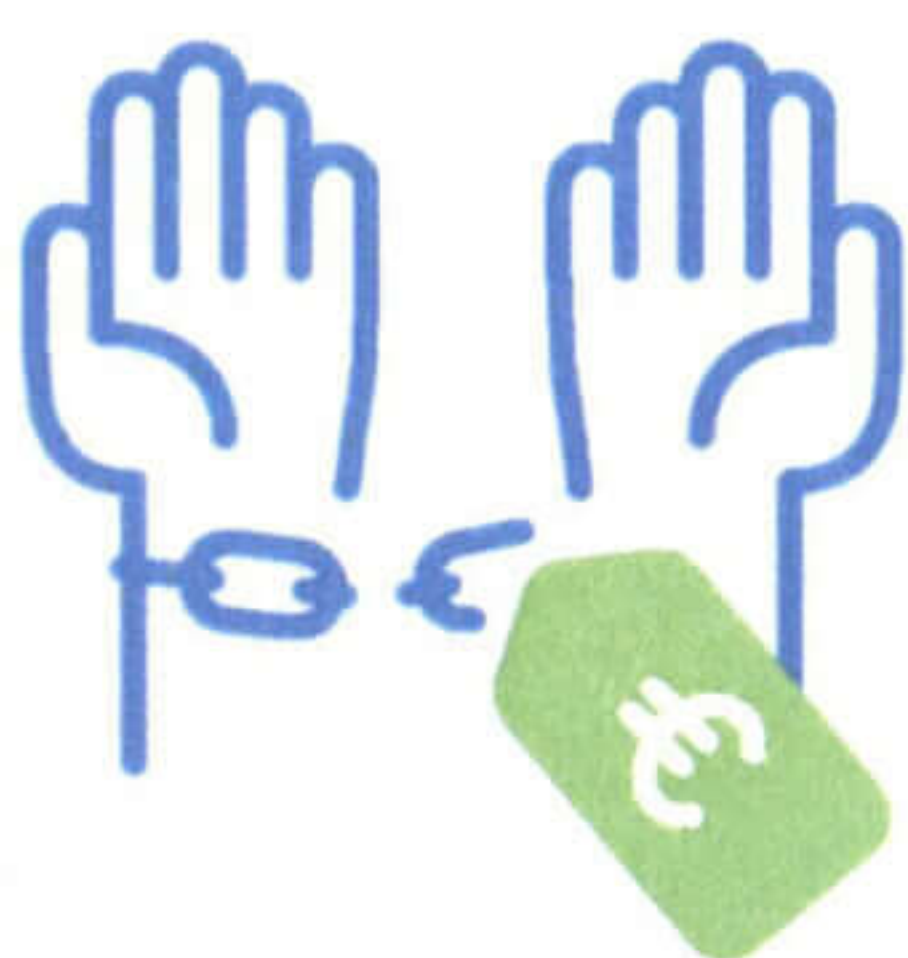
EKPJ nuolat tvirtina, kad su terorizmu galima veiksmingai kovoti tik tada, kai jis yra ištakose. Galiausiai bet kokia terorizmo forma prasideda nuo ekstremistinės ideologijos, skatinančios smurtą kaip priemonę politiniams tikslams pasiekti. Ši ideologija klesti žemo išsilavinimo ir informacijos stokojančioje aplinkoje, kuri yra atlaidi tokio pobūdžio ekstremizmui. Tai rodo, kad tiek šalyje, tiek užsienyje reikia skatinti žmogaus orumu ir pagrindinėmis laisvėmis grindžiamą kultūrą, kurios pagrindas yra švietimas. Kovos su terorizmu Europoje negalima atsieti nuo užsienio politikos ir būtinybės nustatyti naujus prioritetus ir šioje srityje.

Raginame skubiai iš naujo įvertinti visas pagalbos programas ir kitą paramą, teikiamą ne ES subjektams, ir

¹⁸ <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/estonia/11564163/Estonia-recruits-volunteer-army-of-cyber-warriors.html>

užtikrinti, kad finansavimas neatsidurtų ekstremistų rankose. Turi būti nutrauktas Europos dalyvavimas per "priedangos organizacijas" ekstremistines grupes ir (arba) ideologiją remiančių subjektų veikloje. Būtina atidžiau prižiūrėti, kaip naudojamos Europos lėšos, ir periodiškai peržiūrėti jų panaudojimą.

Visos esamos ES lygmens struktūros, dirbančios kovos su terorizmu srityje, turėtų gauti finansavimą ir paramą, kad prireikus galėtų veiksmingiau bendradarbiauti su valstybėmis narėmis. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti bendradarbiavimui su valstybėmis narėmis dėl vizų prašymų, jei yra pagrindo nerimauti, kad tai gali turėti įtakos Europos saugumui. Turėtų būti didinamas veiksmingas tarpvalstybinis policijos ir teisingumo departamentų valstybės tarnautojų ir pareigūnų mokymas. Neabejotinas prioritetas yra veiksmingas ES valstybių narių keitimasis duomenimis apie įtariamuosius terorizmu arba su jais susijusius asmenis, taip pat apie ekstremistinius veikėjus.

Kova su šiuolaikine vergove

SANTRAUKA

- Smerkiame ir kovojame su bet kokia šiuolaikinės vergovės forma, kuri dehumanizuoja žmones ir paverčia juos prekėmis.
- Pasisakome už tai, kad verslo praktika būtų kruopščiai tikrinama (t. y. kad nė vienoje tiekimo grandinės vietoje nebūtų naudojamas priverstinis darbas), o vartotojai rinktųsi įmones, kurių veikla patikrinta dėl sąžiningos ir tvarios praktikos.
- Remiame Šiaurės šalių modelį kaip kovos su seksualiniu išnaudojimu priemonę ir skatiname valstybės nares priimti teisės aktus, pagal kuriuos seksualinių paslaugų pirkėjams ir prekeiviams žmonėmis būtų taikoma baudžiamoji atsakomybė. Raginame vyriausybes didinti prekyautojų žmonėmis baudžiamąjį persekiojimą, rengti prevencijos ir informuotumo didinimo kampanijas visoje šalyje ir bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis rengiant patikimas pasitraukimo programas ir teisinę pagalbą aukoms.

Šiuolaikinė vergovė – tai nežmoniškas veiksmas, kuriuo žmonės paverčiami prekybos objektais ir pažeidžiamas jų orumas. Ji iškreipia santykius ir labai žeidžia žmones, todėl sunku atkurti naujus sveikus santykius. Dauguma aukų naudojamos seksualiniam išnaudojimui ir priverstiniam darbui. Kadangi prekyba žmonėmis yra tarpvalstybinis nusikaltimas, kovojant su ja būtinas tarptautinis bendradarbiavimas. EKPJ tvirtai pasisako už Šiaurės šalių modelį, pagal kurį dekriminalizuojama auka, o klientas ir prekeivis žmonėmis traukiami baudžiamojon atsakomybėn, nes tai yra veiksmingiausias būdas sustabdyti prekybą žmonėmis ir (priverstinę) prostituciją. Prekyba žmonėmis

yra sparčiausiai auganti nusikalstama pramonė pasaulyje: Tarptautinės darbo organizacijos pasauliniais skaičiavimais, 2021 m. maždaug 50 mln. žmonių visame pasaulyje tapo šiuolaikinės vergovės aukomis, iš jų beveik 28 mln. dirbo priverstinį darbą, o kiti 22 mln. buvo priverstinės santuokos aukos.¹⁹

PRIVERSTINIS DARBAS

Iš 27,6 mln. žmonių, patekusių į priverstinio darbo spąstus, 17,3 mln. yra išnaudojami privačiame sektoriuje, 6,3 mln. – priverstinai seksualiai išnaudojami komerciniais tikslais, o 3,9 mln. – priverstinai verčiami dirbti valstybės. Priverstinis darbas paplitęs žemės ūkyje, turizmo ir pramogų industrijoje, drabužių pramonėje ir namų ruošos darbuose (auklės, auklės pagalbininkės). Greičiausiai visi esame valgę maisto ar turėję drabužių, kuriuos pagamino vergaujantys darbininkai.

Europoje pastebimas reiškinys, kai žmonės iš Rytų Europos keliauja dirbti į turtingesnes šalis ir yra išnaudojami (ypač namų ūkio, žemės ūkio ir statybų darbininkai). Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje (ETPA) priimtame pranešime (2017 m.)²⁰ atkreiptas dėmesys į namų darbininkų Vakarų Europoje problemą. Problemines sąlygas dar labiau apsunkina valstybių narių teisės aktų skirtumai ir tai, kad šiuo klausimu nėra Europos masto reglamento. Dažnai jie turi dirbti ilgas valandas už mažą darbo užmokestį ir gyventi netinkamomis sąlygomis. Iš ES nepriklausančių šalių atvykusių namų darbininkų padėtis dar labiau pablogėjo dėl griežtos rėmėjais grįstos imigracijos

politikos, pagal kurią jų vizos susiejamos su darbdaviais. Todėl darbdaviai kontroliuoja darbuotojų imigracijos statusą ir galimybę keisti darbą, o kartais ir tai, ar darbuotojas gali grįžti namo. Į Europą plūstančiam rekordiniam skaičiui pabėgėlių (pastaruoju metu – ukrainiečiams, o prieš aštuonerius metus – žmonėms iš Artimųjų Rytų) gresia prekeivių žmonėmis išnaudojimas, ypač pažeidžiami yra vaikai.

EKPJ mano, kad pastangos užkirsti kelią priverstiniam darbui ir kovoti su juo turėtų būti nukreiptos į visas tiekimo grandinės dalis, ypač į tuos sektorius, kuriuose yra didelė išnaudojimo rizika. Visos įmonės, nepriklausomai nuo to, ar jos veikia vienoje Europos šalyje, ar tarptautiniu mastu, ir nepriklausomai nuo to, kur vyksta išnaudojimas, turėtų būti traukiamos atsakomybėn pagal JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus.²¹ Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ES galėtų sudaryti įmonių, kurios nesilaiko kovos su priverstiniu darbu teisės aktų, sąrašą. Jei jos sistemingai nesilaiko reikalavimų, joms galėtų būti uždrausta prekiauti jų prekėmis visoje ES.

ES lygmeniu siūloma direktyva dėl įmonių deramo tvarumo patikrinimo²² turėtų būti sugriežtinta, kad apimtų ir vartotojų

¹⁹ <https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/lang--en/index.htm>

²⁰ <https://pace.coe.int/en/files/23682>

²¹ www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

²² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1145

grandies įmonės. ES didžiosios įmonės (MVĮ neįtrauktos) privalėtų iš tiesioginių ir netiesioginių partnerių gauti sutartines garantijas, kad tiekimo grandinėje nenaudojamas priverstinis darbas. Kartu su sutartinėmis garantijomis turi būti pateikiamos tinkamos priemonės atitiktai patikrinti. ES taip pat turėtų sukurti platformą ir koordinuoti tarptautinius mainus ir bendradarbiavimą, remdamasi Tarptautinės Darbo Organizacijos ir Europos Tarybos patirtimi, kad būtų dalijamasi geriausia praktika siekiant užtikrinti deramą darbą namų darbininkams.

Kalbant apie namų darbininkus iš Rytų Europos šalių, ES valstybės narės, atsižvelgdamos į namų darbininkų poreikius, turėtų stengtis sukurti įperkamus ir lengvai prieinamus skundų teikimo mechanizmus. Be to, namų ūkiams turi būti sukurtos paskatos ir supaprastintos procedūros, kad jie galėtų įforminti namų ūkio darbuotojų įdarbinimą. Pavyzdys galėtų būti keliose valstybėse narėse jau įdiegti įdarbinimo čekiai.

SEKSUALINIS IŠNAUDOJIMAS

Ketvirtojoje Europos Komisijos ataskaitoje²³ (2022) apie pažangą, padarytą kovojant su prekyba žmonėmis, teigiama, kad seksualinis išnaudojimas tebėra labiausiai paplitęs prekybos

žmonėmis tikslas ES. Beveik trys ketvirtadaliai visų aukų ES buvo moterys (moterys ir mergaitės), daugiausia parduotos seksualinio išnaudojimo tikslais. 2020 m. paskelbtoje Jungtinių Tautų Narkotikų ir nusikalstamumo biuro pasaulinėje ataskaitoje apie prekybą žmonėmis²⁴ patvirtinamos Komisijos ataskaitos išvados pasauliniu mastu.

Įstatymuose įtvirtinti skirtingi požiūriai į prostituciją visoje Europoje. Kai kuriose Europos šalyse prostitucija yra legalizuota ir reglamentuojama (Austrijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Latvijoje ir Nyderlanduose), o kitose – legali, bet neregamentuojama (Belgijoje, Bulgarijoje, Kipre, Čekijoje, Danijoje, Estijoje, Suomijoje, Italijoje, Liuksemburge, Maltoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje, Suomijoje). Antrasis modelis – draudimas, baudžiant prostitutę (Kroatija, Rumunija), klientą (Prancūzija, Airija, Švedija) arba abu (Lietuva)²⁵. Pagal Prancūzijoje, Airijoje ir Švedijoje taikomą modelį seksualinių paslaugų įsigijimas yra neteisėtas, tačiau yra apsaugos priemonių toms, kurios parduoda paslaugas; šis modelis vadinamas Šiaurės šalių modeliu ir EKPJ jį laiko naudingu. Savo poziciją grindžiame ilgalaikiais tyrimais ir duomenų analize šalyse, kuriose prostitucija buvo dekriminalizuota (Nyderlanduose, Vokietijoje) ir kuri parodė, kad: 1) moterys ir toliau buvo pavojuje ir nesaugiose situacijose²⁶ ir 2) padaugėjo prekybos žmonėmis atvejų.²⁷

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0736>

²⁴ <https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/glotip-2020.html>

²⁵ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/695394/IPOL_STU\(2021\)695394_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/695394/IPOL_STU(2021)695394_EN.pdf)

²⁶ <https://endsexualexploitation.org/articles/the-failure-of-legalization-of-prostitution-in-the-netherlands/> ; <https://www.cahrv.uni-osnabrueck.de/reddot/BroschuereProstGenglisch.pdf>

²⁷ https://eprints.lse.ac.uk/45198/1/Neumayer_Legalized_Prostitution_Increase_2012.pdf

Kita vertus, šalyse, kurios laikėsi Šiaurės šalių modelio (Švedija²⁸), per dešimtmetį seksualinių paslaugų paklausa sumažėjo, o teisės aktai veikė kaip atgrasymo priemonė prekiautojams žmonėmis.

Palankiai vertiname ir palaikome neseniai Europos Parlamento 2023 m. rugsėjo mėn. priimtą ataskaitą²⁹, kurioje pabrėžiami kai kurie teigiami Šiaurės šalių modelio įgyvendinimo rezultatai ir kartu pripažįstama, kad šis metodas „*nėra universalus paklausos mažinimo sprendimas*“. Joje taip pat atkreiptas dėmesys į nepakankamą išėjimo iš prostitucijos programų biudžetą, kuris kai kuriose šalyse (pvz., Prancūzijoje) didina pavojų prostitucijoje įkalintiems asmenims ir apsunkina galimybes iš jos ištrūkti. Raginame valstybių narių vyriausybes ir viešąsias agentūras įtraukti visus pilietinės visuomenės veikėjus ir prioritetu laikyti patikimų, gerai finansuojamų išėjimo iš prostitucijos programų kūrimą.

2014 m. priimtoje ETPA ataskaitoje³⁰ „*Prostitucija, prekyba žmonėmis ir šiuolaikinė vergovė Europoje*“, be paramos Šiaurės šalių modeliui, pasitraukimo programoms ir visapusiškai teisinei pagalbai, taip pat raginama uždrausti seksualinių paslaugų reklamą, įskaitant užmaskuotos reklamos formas. Visiškai

pritariame šiai ataskaitai ir raginame ES valstybes nares priimti ir įgyvendinti joje pateiktas rekomendacijas.

Svarbiausias teisės aktas tebėra 2011/36/ES direktyva dėl prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su ja.³¹ Direktyvoje reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų naudojimąsi seksualinėmis paslaugomis, jei žinoma, kad asmuo yra prekybos žmonėmis auka. 2022 m. gruodį Europos Komisija paskelbė pasiūlymą dėl 2011 m. direktyvos peržiūros³², kurį turės patvirtinti Parlamentas ir Taryba. Atnaujintoje formuluotėje valstybės narės raginamos nustatyti, kad naudojimas išnaudojamų asmenų teikiamomis seksualinėmis paslaugomis būtų laikomas nusikalstama veika. Pritariame atnaujintai formuluotei ir raginame valstybes nares ją įgyvendinti. Be to, skatiname valstybes nares aktyviau vykdyti informavimo programas žiniasklaidoje ir mokyklose bei stengtis panaikinti aukų stigmą ir gėdą.

Galiausiai valstybės narės turėtų stiprinti esamas potencialių prekybos žmonėmis aukų nustatymo ir nukreipimo sistemas ir užtikrinti, kad joms būtų suteikta reikiama pagalba (nacionaliniai nukreipimo mechanizmai), vadovaudamosi ESBO rekomendacijomis³³ ir ES kovos su prekyba žmonėmis direktyva.

²⁸ https://childhub.org/sites/default/files/library/attachments/1049_swedish_prostitution_summary_original.pdf

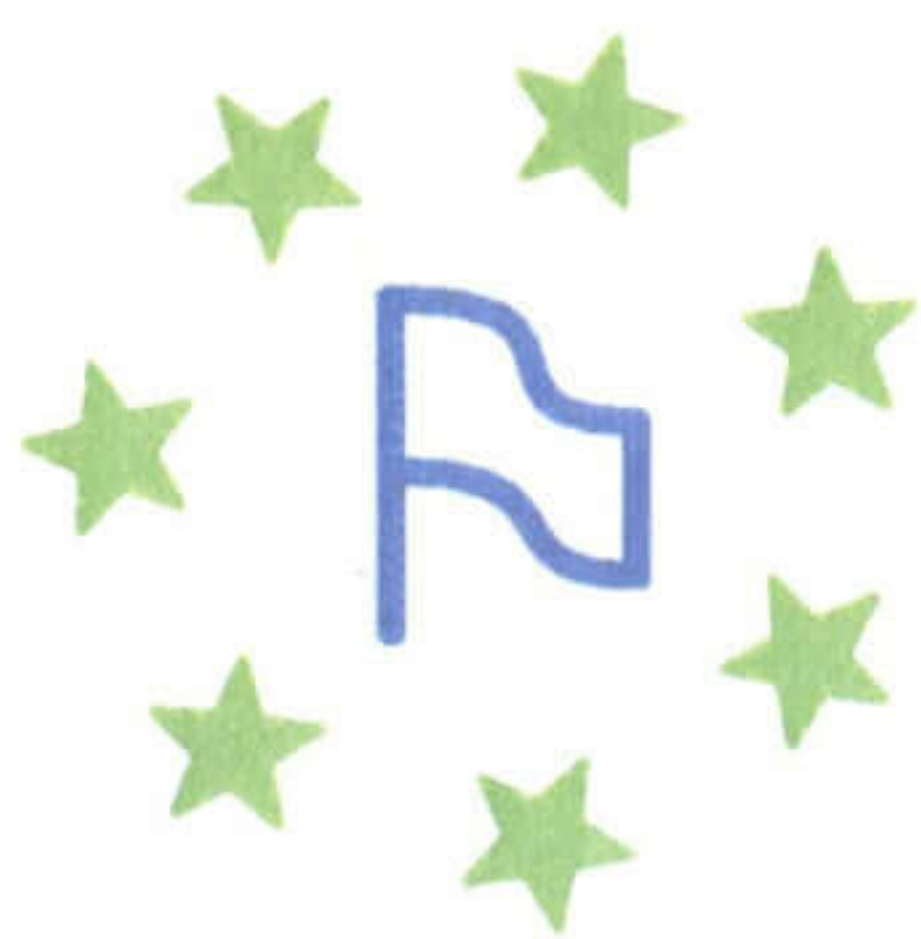
²⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0328_EN.html

³⁰ <https://pace.coe.int/pdf/87d846fdefbe14cf7cdd6b0e5df435981c4734e623d9cc6d3957000e53bcc386/res.%201983.pdf>

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:en:PDF>

³² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0732>

³³ <https://www.osce.org/odihr/510014>

Europos Sąjungos reforma

SANTRAUKA

- EKPJ ragina Europos Sąjungą mažinti savo direktyvinį vaidmenį ir labiau tarpininkauti tarp stiprių ir suverenių valstybių narių. Norime, kad sumažėtų biurokratija ir būtų panaikintos nereikalingos ar neekonomiškos agentūros.
- Nepritariame vienodumui ir ES pavertimui supervalstybe, o siūlome konfederacinį modelį.

EKPJ mano, kad ES yra taikos priemonė, kaip ją įsivaizdavo įkūrėjai (žr. Paryžiaus sutartį).³⁴ Todėl tvirtai remiame ES sutartyse įtvirtintą subsidarumo principą; manome, kad ES institucijos turėtų išlaikyti koordinatoriaus vaidmenį, o nacionalinės vyriausybės turėtų turėti visas teises priimti sprendimus nacionalinės kompetencijos klausimais.

ES VAIDMUO

Manome, kad Europos Sąjunga, kuri mažiau nurodinėja ir daugiau padeda, bus naudingesnė ES piliečiams ir veiksmingai

pasipriešins destruktivioms kraštutinių dešiniųjų nuotaikoms. Daugeliui atrodo, kad ES pasisavino jai nepriklausančią galią ir valdžią ir naudoja ją siekdama primesti savo valią ir ideologiją

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11951K:EN:PDF>

valstybėms narėms. EKPJ kritiškai vertina Europos Komisijos iniciatyvos teisę, dėl kurios nerinkti biurokratai primeta valstybėms narėms reglamentus ir direktyvas, teisės aktus, kuriais dažnai siekiama daugiau, nei numatyta steigimo sutartyse. Mes taip pat pasisakome už ilgesnį diskusijų laiką Europos Parlamente svarbiais klausimais, kad piliečių atstovai iš tiesų galėtų daryti įtaką teisėkūros procesui. EKPJ siūlo periodiškai peržiūrėti ES direktyvas ir reglamentus ir nuspręsti, ar juos reikia tęsti, keisti arba panaikinti; perteklinių arba neveiksmingų teisės aktų reikėtų atsisakyti. Taip pat reikėtų panaikinti Europos subjektus ar agentūras, kurie neturi pridėtinės vertės ir veikia ne pagal ES kompetenciją arba pažeidžia nacionalinę kompetenciją. Europos agentūroms turėtų būti taikomi subsidarumo, ekonomiškumo ir visos Europos bendradarbiavimo kriterijai. Apskritai EKPJ nori, kad būtų skaidriau atskleidžiama kaip ES biudžetai naudojami valstybių narių projektams, nes pernelyg dažnai paaiškėja, kad lėšos panaudojamos ne pagal paskirtį.

EKPJ pripažįsta svarbų ES vaidmenį kovojant su pinigų plovimu ir mokesčių slėpimu. Mes matome aiškų ES vaidmenį užkertant kelią tarptautinėms bendrovėms supriešinti vieną ES valstybę narę su kita. Svarbiausia yra skaidrios ir sąžiningos taisyklės, taip pat griežta ES institucijų vykdoma stebėseną.

PILIEČIŲ ATSTOVAVIMAS ES

Mes pasisakome už suverenias ir įgaliotas valstybes nares ir už tai, kad Europos

Sąjungos institucijos griežtai laikytųsi subsidarumo principo. Manome, kad nacionaliniams parlamentams turėtų būti grąžinta daugiau kontrolės, o tai taip pat padidintų jų atsakomybę. Piliečiai jaustųsi ne tokie skeptiški Briuselio atžvilgiu, jei jaustų, kad jų atstovai ir vyriausybės atlieka didesnį vaidmenį ir kad sprendimų priėmimas yra arčiau jų. EKPJ yra įsipareigojusi stiprinti Europos Parlamento, kaip tiesioginio ir proporcingiausio Europos piliečių renkamo atstovavimo, vaidmenį.

Be to, EKPJ remia "Spitzenkandidat" procesą ir naudoja savo teisę kelti kandidatą 2024 m. Europos Parlamento rinkimuose. Keldama kandidatą, EKPJ įsipareigoja pristatyti savo vertybes ir programą Europos piliečiams ir remti savo partijų narių kampaniją visoje Europoje.

NAUJAS MODELIS

EKPJ kartu su "Sallux" propaguoja "konfederacinę Europą, kuri nėra nei pasitraukimas iš Europos projekto, nei skubotas ir per ankstyvas veržimasis į visišką politinę integraciją".³⁵ Valstybių narių ekonomikos įvairovė ir įvairios grupės, kurioms jos priklauso (Šengeno erdvė, bankų sąjunga, euro zona ir t. t.), neleidžia priimti universalių sprendimų. Pastangos suvienodinti sprendimus yra netikslingos ir rizikingos. Vietoj to siūlome modelį, kuris būtų lankstesnis. Valstybės narės galėtų veiksmingiau veikti kartu sprendžamos ekonominių skirtumų klausimus, jei jų ekonomika būtų panašesnė, o jų preferencijos nebūtų

³⁵. <https://sallux.eu/products/confederal-europe.html>

priešiškos. Geresnio bendradarbiavimo pavyzdys galėtų būti valstybės, susibūrusios į mažesnes grupes, kurios spręstų tam tikrą klausimą, teiktų prioritetą arba remtųsi bendromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, Višegrado ketvertas, Beniliukso ar Baltijos grupė.

Kalbant apie ES plėtrą, tvirtiname, kad ES narėmis gali tapti tik tos šalys, kurios visiškai atitinka Kopenhagos kriterijus³⁶. Galima ieškoti partnerystės formų su kitomis trečiosiomis šalimis, jei bus gerbiamos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės. Griežtai nepritariame tam, kad Turkija taptų ES nare, nes ji vis labiau neatitinka politinių kriterijų, tokių kaip pagarba žmogaus teisėms, teisinė valstybė, demokratija ir mažumų apsauga.

³⁶ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/glossary/accession-criteria_en

Pagarba ES krikščioniškoms šaknims

SANTRAUKA

- EKPJ mano, kad krikščioniškosios vertybės – laisvė, tiesa, solidarumas, žmogaus orumas – kurios buvo Europos Sąjungos įkūrimo pagrindas, turi būti pripažintos ir įvertintos; jos tebėra svarbios ir naudingos šiandien.
- Mes pasisakome už visų žmonių religijos ar tikėjimo laisvę, įskaitant teisę viešai garbinti, nešioti religinius simbolius ir mokyti savo vaikus tikėjimo. Palaikome šimtus milijonų persekiojamų krikščionių visame pasaulyje ir pasisakome už jų teisę visapusiškai dalyvauti viešajame gyvenime.
- Mes pasisakome už tai, kad pagarba religijos ir įsitikinimų laisvei būtų įtraukta į užsienio reikalų prioritetus ir kad būtų sustiprintas specialiojo pasiuntinio vaidmuo.
- EKPJ smerkia didėjančią diskriminaciją ir krikščionių sąžinės laisvės pažeidimus Europoje, taip pat tai, kad nesudaromos tinkamos sąlygos ir nesuteikiama erdvė teisei atsisakyti veikti dėl vidinių įsitikinimų.

Tikime, kad pagrindiniai krikščionybės mokymai, tokie kaip laisvė, meilė, tiesa, susitaikymas, žmogaus orumas ir solidarumas, yra svarbios ir naudingos sąvokos šiandienos visuomenei. Už mūsų teisingumo sistemų, už pagrindinių teisių ir laisvių,

kurias Europoje labai vertiname, slypi Jėzaus mokymas, Dievo idėjos apie gėrį ir blogį. Mes vertiname gyvybę, nes laikome ją Dievo duota; mes mylime savo artimą ir giname jo (jos) saviraiškos laisvę (net jei galbūt nesutinkame), nes tikime, kad esame sukurti Dievo, pagal Jo panašumą. Tikime, kad reikia diskutuoti apie idėjas ir gerbti savo politinius oponentus. Krikščioniškasis tikėjimas lemia mūsų pažiūras, sprendimus ir politinę kryptį; tikime, kad jis įkvėpė ir Europos projekto įkūrėjus. ES turėtų tai pripažinti ir tuo didžiuotis. Dabar Europoje yra daugybė tikėjimų ir įsitikinimų, ir tam, kad ji išliktų turtinga ir taiki, kiekvienas turi gerbti kito tikėjimą ir požiūrį. Esame pavargę nuo sekuliarių antireliginių ideologijų, kurios nori ištrinti krikščioniškojo mąstymo palikimą ir sumenkinti jo svarbą.

RELIGIJOS AR TIKĖJIMO LAISVĖ

Minties, sąžinės ir religijos laisvė – tai teisė turėti religinius įsitikinimus, juos laisvai keisti ar jų atsisakyti, atvirai juos propaguoti ir reikšti bei tikėtis, kad valstybė gins asmenis, kai jie naudojasi savo teisėmis. Religijos laisvė taip pat apima laisvę išpažinti savo religiją ar tikėjimą mokant, garbinant ir atliekant apeigas. Ji apima tėvų teisę perduoti savo religinį ar moralinį auklėjimą vaikams, taip pat teisę steigti ir išlaikyti institucijas, veikiančias pagal atskirą etosą. Religijos ar tikėjimo laisvė įtvirtinta ne tik Europos žmogaus teisių konvencijos 9 straipsnyje ir Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 18 straipsnyje, bet ir daugelyje nacionalinių, tarptautinių ir Europos dokumentų.³⁷

RELIGIJOS LAISVĖ VISAME PASAULYJE

Visame pasaulyje pastebimos nerimą keliančios tendencijos ir daug grėsmių religijos ar tikėjimo laisvei. Šiandien daugiau kaip 360 milijonų krikščionių kenčia nuo didelio persekiojimo ir diskriminacijos dėl savo tikėjimo. Naujausia "Open Doors International" ataskaita rodo, kad pasaulyje kas septintas krikščionis patiria didelį persekiojimą ar diskriminaciją. Afrikoje šis skaičius yra 1 iš 5, Azijoje – 2 iš 5, o Lotynų Amerikoje – 1 iš 15.³⁸ Įvairiose rezoliucijose ir ataskaitose Europos Parlamente ir Parlamentinėje Asamblėjoje smerkiamas krikščionių persekiojimas ir žudymas, vykdomas tokių teroristinių grupuočių kaip ISIS.³⁹

Be krikščionių diskriminaciją ir persekiojimą patiria ir visų pagrindinių

³⁷ www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Religion/RapporteursDigestFreedomReligionBelief.pdf

³⁸ <https://www.opendoors.org/en-US/persecution/countries/>

³⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2014-0027_EN.html

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0051_EN.html

<https://pace.coe.int/en/files/12626#trace-1> <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24014&lang=en>

pasaulio religijų atstovai.⁴⁰ EKPJ mano, kad turėtume propaguoti religijos ar tikėjimo laisvę kaip kiekvieno žmogaus teisę, nepriklausomai nuo jo religinių įsitikinimų. Tai galioja visų religijų tikintiesiems su sąlyga, kad jie savo ruožtu taip pat gerbia religinį pliuralizmą ir visų asmenų teisę pasirinkti ne tik religinį tikėjimą, bet ir nepasirinkti jokios religijos.

Po Europos Parlamento ir pilietinės visuomenės spaudimo 2013 m. ES Taryba priėmė keletą gairių⁴¹ dėl religijos ar tikėjimo laisvės skatinimo ir apsaugos. Šiose gairėse ES Taryba pripažino, kad religijos ir įsitikinimų laisvės apsauga prisideda prie *„demokratijos, teisinės valstybės, vystymosi, taikos ir stabilumo“*. Ji taip pat nurodė, kad religinis smurtas arba kliūtys religijos laisvei dažnai yra ankstyvas galimo konflikto rodiklis. Nors šios gairės buvo teigiamas žingsnis, trūksta jų įgyvendinimo ir vertinimo, kaip savo naujausioje ataskaitoje pabrėžė Europos Parlamento religijos ar tikėjimo laisvės ir religinės tolerancijos intergrupė.⁴² EKPJ remia šias gaires ir primygtinai reikalauja, kad jos būtų tinkamai įgyvendintos ir įvertintos.

Kitas ES institucijų žingsnis – įsteigti specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvei skatinti ir apsaugoti už Europos Sąjungos ribų pareigybę.

Mes manome, kad, suteikus įgaliojimus ir skyrus tinkamą finansavimą, šios pareigos gali būti panaudotos siekiant apčiuopiamų rezultatų (pvz., turėjo teigiamos įtakos Asia Bibi byloje) ir parodant ES įsipareigojimą taikiam sambūviui ir religiniam pliuralizmui. Prašome Europos Komisijos sustiprinti specialiojo pasiuntinio įgaliojimus, kaip pabrėžta 2019 m. sausio mėn. priimtoje Europos Parlamento rezoliucijoje.⁴³

RELIGIJOS LAISVĖ EUROPOJE

Tuo pat metu Europoje kyla daug iššūkių religijos ar tikėjimo laisvei ir sąžinės laisvei. Per pastaruosius kelerius metus ES bandė išplėsti antidiskriminacinių teisės aktų taikymo sritį ne tik darbo rinkoje, pateikdama pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl *„vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principo įgyvendinimo“*⁴⁴, kuris šiuo metu yra užblokuotas Taryboje. Direktyvos projekte vartojamos neaiškos sąvokos, kurias galima interpretuoti, išplečiama taikymo sritis ir įrodinėjimo našta perkeliama iš kaltintojo į kaltinamąjį. Direktyva taip pat turėtų įtakos sąžinės laisvei, nes pagal ją būtų draudžiama įmonių savininkams atsisakyti teikti

⁴⁰ <https://www.pewresearch.org/religion/2020/11/10/harassment-of-religious-groups-continues-to-be-reported-in-more-than-90-of-countries/>

⁴¹ www.eeas.europa.eu/sites/default/files/137585.pdf

⁴² <https://www.religiousfreedom.eu/wp-content/uploads/2022/03/Intergroup-FoRB-Report-Final-2021.pdf>

⁴³ <https://www.religiousfreedom.eu/wp-content/uploads/2022/03/Intergroup-FoRB-Report-Final-2021.pdf> www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0013_EN.html

⁴⁴ <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-area-of-justice-and-fundamental-rights/file-anti-discrimination-directive>

prekes ir paslaugas žmonėms, kai tai prieštarauja jų įsitikinimams.

ETPA rezoliucijoje *“Kova su netolerancija ir diskriminacija Europoje, ypatingą dėmesį skiriant krikščionims”*⁴⁵ pažymima, kad netolerancija ir diskriminacija dėl religijos ar įsitikinimų turi įtakos ne tik religinių mažumų grupėms Europoje, bet ir žmonėms, priklausantiems daugumos religinėms grupėms. Krikščionys Europoje kartais yra persekiojami, bauginami ar atleidžiami iš darbo už tai, kad viešai išreiškia savo tikėjimą ir religines vertybes.⁴⁶ Rezoliucijoje Europos valstybės raginamos *“skatinti pagrįstą prisitaikymą, kad krikščionys galėtų visapusiškai dalyvauti viešajame gyvenime”*.

Kitais atvejais buvo apribota tėvų teisė atsisakyti lankyti atskiras pamokas ar visą kursą, kuris, tėvų nuomone, prieštarauja jų religiniams įsitikinimams, nors ši teisė įtvirtinta Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto,¹⁸ straipsnyje ir Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnyje. Senesnėje ETPA rezoliucijoje⁴⁷ minimi atvejai, kai religinėms mažumoms priklausančius vaikus atiminėjo vaikų apsaugos agentūros.

EKPJ taip pat palaiko gydytojus, kurie atsisako atlikti abortus, ir patvirtina jų teisę į atsisakymą atlikti abortą dėl sąžinės ir pagrįstą atsisakymą veikti

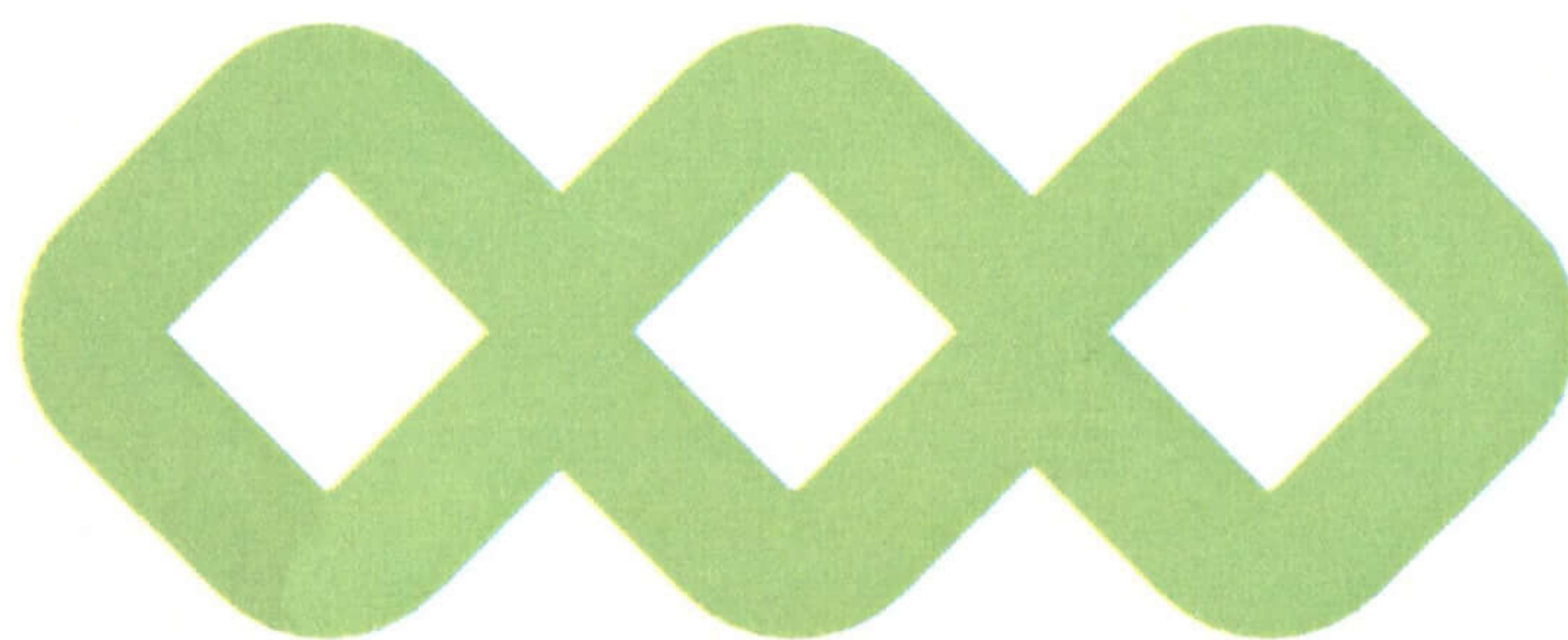
dėl vidinių įsitikinimų. Valstybė privalo gerbti sąžinės laisvę, nes ši teisė įtvirtinta tarptautinėje ir Europos žmogaus teisių teisėje. Medicinos darbuotojų teisė į atsisakymą veikti dėl vidinių įsitikinimų taip pat buvo pakartota ETPA ataskaitoje *“Teisė į atsisakymą veikti dėl vidinių įsitikinimų teikiant teisėtą medicininę pagalbą”*.⁴⁸

⁴⁵. <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-EN.asp?fileid=21549&lang=en>

⁴⁶. <https://www.christianpost.com/news/mp-pivi-rsnen-facing-second-trial-over-biblical-beliefs.html>
<https://www.theguardian.com/business/2013/jan/15/landmark-victory-ba-cross-work>

⁴⁷. <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=23719>

⁴⁸. <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17909>

Sekite mus

Interneto svetainė
www.ecpm.info

Facebook
[@ecpm.official](https://www.facebook.com/ecpm.official)

Instagram
[@ecpm.official](https://www.instagram.com/ecpm.official)

Youtube
[ECPMtube](https://www.youtube.com/ECPMtube)

Twitter
[@ecpm_official](https://twitter.com/ecpm_official)